ט.

סוכה שעשאה בתוך ל׳ לחג בסתמא – כשר לכו״ע.

עשאה קודם לחג ל׳ יום סתמא – ב״ש פוסלין (דבעו לשם חג), וב״ה מכשירין.

וצריך לחדש בה דבר אפי׳ לב״ה. ירושלמי. י״א טפח וי״א כל שהוא ע״פ כולה.

ועי׳ לעיל ח: ד**לשם צל** בעינן לכו״ע.

עשאה לשם חג – אפי׳ מתחילת השנה כשר לכו״ע. ונפ״מ גם לב״ה, דבכה״ג א״צ לחדש בה דבר.[1]

שואלין ב**הלכות החג** קודם לחג ל׳ יום.[2]

מצה ישנה – פסולה גם לב״ה (דברי שלא דקדק). ירושלמי.

שלמים – אסורין עד לאחר הקטרת אימורים.

עצי סוכה – אסורין כל שבעה.

ל**ר״י** בעודה קיימת אסורה מה״ת, ומדרבנן גם בנפלה.

ואין מועיל תנאי אפי׳ בנפלה.

ל**ר״ת** שיעור הכשר סוכה אסור מה״ת, והשאר רק מדרבנן.

ואין מועיל תנאי אפי׳ בשאר. ועי׳ הערות.[3]

עשיית סוכה בחולו של מועד – לב״ה עושין משא״כ לב״ש. ועי׳ כז:

סוכה גזולה – פסולה מה״ת, עי׳ כז: **שאולה** – לרבנן כשר, עי״ש.

עשה ציצית מהקוצין, נימין או גרדין – פסולה (דלא תלה לשמה).

מסיסין (דחסר טויה לשמה) – לרב כשר, לשמואל פסול.

ציצית גזולה – פסולה.

מצוה הבאה בעבירה – ל**ר״ת** פסול רק מדרבנן, ל**תוס׳** מה״ת.

לולב ביום א׳ – בעינן לכם, ופסול גזול ושאול.

ביום ב׳ – שאול כשר, וגזול פסול (לר״ת מדרבנן) משום מהב״ע.

חטאת גזולה – לעולא מה״ת אין מכפרת.

---

[1] יתכן דמש״כ התוס׳ ואפי׳ לא נפק״מ וכו׳, היינו דמפקפקין במש״כ מקודם, וא״כ אי״ז ברור לדינא.

[2] עי׳ מהרש״א שכתב דמכאן תשובה להב״י שכ׳ דדין זה רק קודם הפסח.

[3] כ״כ התוס׳ בתי׳ קמא. ולפמש״כ ולא מפלג נמי וכו׳ אין הכרח לזה. ועי׳ בתוס׳ שבת דמפרשי בגמ׳ ביצה דלר״ת מועיל תנאי ביותר מכדי הכשר, ואפשר דגם מש״כ כאן הוא לסברת המקשה ולא קאי. ולפ״ז למעשה מועיל תנאי לר״ת. עי׳ תוס׳ ביצה ל: ובמהרש״א שם.

עורות של גנב וגזלן – לעולא מועיל מחשבתו כבעה״ב כשיש יאוש.

לר״ת לעולא יאוש כדי קני (והיינו טעמא דעורות),

וטעמא דחטאת פסולה – משום מהב״ע.

לתוס׳ לעולא ל״ק, והיינו טעמא דחטאת דאין מכפרת,

(ומ״מ ההקדש חל ע״י יאוש ושינוי השם),

וטעמא דעורות דמחשבתו מועלת, משום יאוש ושינוי השם.

ט:

העושה סוכתו בתוך הבית שצלתו מרובה – פסולה.

העושה סוכתו **תחת האילן שצלתו מרובה** מחמתו – פסולה.

תחת **אילן שחמתו מרובה** –

אם הסוכה צלתה מרובה בלא האילן, כשרה (רש״י ותוס׳).[4]

אם הסוכה צריכה להאילן, ולא חבט – פסולה.

אם חבט – כשרה לכתחילה (אע״פ שהסוכה צריכה להאילן).[5]

הדלה על סוכתו את הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס –

אם קצץ, כשר. וכן אם חבט והסכך התלוש מרובה.

(להנ״ל; אם צל סוכה מרובה בלא הגפן, כשרה אף בלא חבט).

סוכה ש**צלתה ממ״ח מחמת עצמה** – כשרה אפי׳ כשמעליה או בתוכה סכך פסול.

אם **צממ״ח רק בצירוף הסכך פסול** –

בפסול בעצמותו כגון שפודין וארוכות המטה, פסול.

בפסול דלמעלה מכ׳ – לרש״י ותוס׳ פסולה, לר״ת כשרה.

העושה **סוכה תחת סוכה** – העליונה כשרה, והתחתונה פסולה.

ועי׳ להלן י. כמה יהא בין סוכה לסוכה.

אם אין עליונה ראויה לדירה – לת״ק תחתונה פסולה, לר״י כשרה.

ועי׳ להלן י. בגדר אין ראוי דעדיין ת״ק פוסל.

---

[4] ועי׳ בריטב״א דס״ל דגם אם תחתונה צממ״ח מחמת עצמה, אעפ״כ פסולה, ע״ש מילתא בטעמא בשם כמה ראשונים. ועי׳ טור סי׳ תרכ״ו בשם אבי העזרי והובא כדעה שניה בשו״ע שם ואכמ״ל.

[5] ולשון רש״י (ד״ה אלא דחבטן) דבטיל אגב כשר והו״ל כוליה כשר. וכונתו דהפסול ע״כ מצטרף להכשיר הסוכה מצד שבטל להרוב, דלולא הפסול אין כאן צל מרובה. (וי״ע בגדר פסול דמחובר אי הוא גריעותא או חסרון מעלה. ואי הוא חסרון מעלה א״כ יש לפשוט ספק האחרונים אי בביטול ברוב מקבל המיעוט מעלת הרוב. ואולי יש לדמות להשיטה שהביא המ״ב בסי׳ תרכ״ו סק״ג דמותר לבטל רק קודם יו״ט, דביו״ט הוי בכלל אין מבטלין איסור לכתחילה, ע״כ דהוי גריעותא, ואף הסוברין דגם ביו״ט אי״ז בגדר איסור, הוא מצד דאין איסור לישב, ע״ש בשעה״צ אות ו׳). ומ״מ גם לפי שיטה זו, תחת אילן שצילו מרובה פסולה אף אם הסוכה צלתה מרובה מחמת עצמה, דהיינו גזיה״כ דתחת אילן. ורק בחמתו מרובה דאינו בכלל אילן, אלא דאנו דנין על המועט שיפסול מצד פסול דמחובר, בזה אמרי׳ דלא מסתבר כיון דכי שקלת לפסול אכתי צלתה מרובה.

כללא דעליונה –

דכשרה בתנאי שצלתה מרובה וסככה בתוך כ׳ לקרקעיתה.

כללא דתחתונה –

דפסולה מדין סוכה תחת סוכה רק כשב׳ הסוכות צילתן מרובה מחמתן.

אבל כשעליונה חמתה מרובה, תחתונה כשרה דאינה תחת סוכה.

(ואם צריכה לעליונה – לרש״י ותוס׳ כשרה רק כשעליונה בתוך כ׳ ודלא כר״ת).

וכן כשתחתונה חמתה מרובה – כשרה ע״י העליונה (שצלתה מרובה).

(ואז בעינן שעליונה בתוך כ׳ לארץ).

ונמצא;

שתיהן כשרות – כשתח׳ חממ״צ ועליונה צממ״ח והיא בתוך כ׳ לארץ.

שתיהן פסולות – תרוייהו צממ״ח ועליונה למעלה מכ׳ מגג תחתונה[6].

תחתונה כשרה ועליונה פסולה – דתח׳ צממ״ח ועליונה חממ״צ. ותחתונה בתוך כ׳.

(לרש״י ותוס׳ אם צממ״ח רק בצירוף עליונה, ע״כ עליונה בתוך כ׳ לארץ. ול״ג אטו למעלה מכ׳ .

ולר״ת כשרה אפי׳ עליונה למעלה מכ׳ ול״ח סכך פסול.

וכשצריך לצירוף העליונה (בין לתוס׳ ובין לר״ת) –

הייינו רק כשיש ביניהם פחות מג״ט, או דבעליונה יש טפח.

עליונה כשרה ותחתונה פסולה –

תרוייהו צממ״ח ועליונה בתוך כ׳ מגג תחתונה (כמתני׳).

מקצת סכך בתוך כ׳ ומקצת למעלה מכ׳ –

איכא מ״ד דמכשיר אע״ג דאי קלשת הוי חממ״צ.

ל**רש״י ותוס׳** ע״כ צממ״ח, אלא דלא יכול להתקיים,

ול**ר״ת** שפיר י״ל גם כשחממ״צ בלי העליון, (ובלבד שיהיה ג״ט או רוחב טפח).

---

[6] ובזה העירו תוס׳ דלשיטתם דלא כר״ת י״ל עוד כשתחתונה צריכה לעליונה ועליונה חמתה מרובה והיא למעלה מכ׳ מהארץ. וצ״ב מאי קשיא להו, הא כה״ג פסול התחתונה אינה משום סת״ס, ור׳ ירמיה איירי רק בפסול תחתונה משום סת״ס, וכמו דלא קשיא להו דיאמר דב׳ הסוכות היו חמתן מרובה (אפי׳ בצירוף). ועי׳ לשון רש״י להלן י. ד״ה ה״ד דתחתונה פסולה. וצ״ב.